

XIX. Kunnan työnvälitystoimisto.

Kunnan työnvälitystoimiston johtokunnan kertomus vuodelta 1911 ¹⁾ sisälsi seuraavaa:

Toimiston johtokunta ja henkilökunta.

Kunnan työnvälitystoimiston johtokuntaan kuuluivat vuonna 1911 filosofiantohtori Santeri Ivalo, puheenjohtajana, toimittaja Eero Erkko, varapuheenjohtajana, sekä tehtailija K. A. Wigg, rakennusmestari Juho Ahde, muurari K. A. Pastell ja kirvesmies Th. Lillqvist jäseninä. Varajäseninä olivat uunitehtailija Aug. Malmi, rakennusmestari J. Johansson, maalari Anton Caselius ja muurari K. Saxberg.

Toimiston henkilökuntaan kuuluivat johtaja A. H. Karvonen, naisosaston apulaiset rouvat Ina Petelius ja Olga Rytönen, sekä miesosaston apulainen H. E. Blomqvist. Rouva Petelius oli sairauden vuoksi osan vuotta virkavapaa ja hoiti hänen tehtäviään sillä aikaa neiti Aini Parkkonen.

Toimiston liike vuosina 1903—11.

Toimiston liike yhdeksän ensimmäisen vuoden aikana näkyy seuraavasta taulukosta:

Vuosi.	Miesosasto.			Naisosasto.			Yhteensä.			Työnhakijoita 100 palkkaa kohden.	100:sta tarjotusta paikasta täytettiin.
	Työnhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.	Työnhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.	Työnhakemuksia.	Tarjottuja paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.		
1903.....	5,493	2,615	2,461	1,184	430	287	6,677	3,045	2,748	219	90
1904.....	6,399	3,630	3,232	1,676	839	602	8,075	4,469	3,834	181	86
1905.....	5,200	2,733	2,547	2,413	1,561	1,210	7,613	4,294	3,757	177	87
1906.....	6,098	3,336	3,157	2,432	1,972	1,394	8,530	5,308	4,551	161	86
1907.....	5,655	3,642	3,200	2,912	2,568	1,708	8,567	6,210	4,908	138	79
1908.....	7,747	4,258	4,065	3,441	2,538	1,930	11,188	6,796	5,995	165	88
1909.....	7,930	2,977	2,804	3,883	2,794	2,143	11,813	5,771	4,947	205	86
1910.....	8,613	4,260	3,449	3,728	2,884	2,219	12,341	7,144	5,668	173	79
1911.....	8,285	4,134	3,777	3,866	2,915	2,345	12,151	7,049	6,122	172	87

¹⁾ Eräitä kertomusta seuranneita tilastotauluja ei ole tähän otettu.

Verratessa toimiston eri vuosien liikettä toisiinsa, huomaa että välitysten määrä vuoden 1909 jälkeen, jolloin se sen edelliseen vuoteen nähden oli mennyt alaspäin, on huomattavasti kasvanut. Liike näyttää yleensä jo vakaantuneen niin ettei suurempia vaihteluja ole havaittavissa.

Välitystilasto toteaa yleisesti havaitun tosiasian, että työsuhteet paikkakunnalla ovat olleet kahtena viime vuotena paljon paremmat kuin vuonna 1909. Mainittuna vuonna oli näet 100 tarjottua paikkaa kohden 205 työnhakemusta, mutta vuonna 1910 vain 173 ja vuonna 1911 172.

Toimiston liike edelliseen vuoteen verraten osoittaa jatkuvaa edistystä. Työnhakemusten luku on tosin jonkun verran alentunut, aiheutuen yhä parantuneista työsuhteista, mutta paikkain välitysten määrä on lisääntynyt.

Toimiston liike vuonna 1911.

Vuoden kuluessa tehtiin 12,151 työnhakemusta, edellisen vuoden 12,341 sijasta, joten niiden luku oli vähentynyt 190:llä eli 1.5 %. Näistä oli: miesosastolla 8,285, edellisenä vuonna 8,613, vähennys 328 eli 3.8 %; naisosastolla 3,866, edellisenä vuonna 3,728, lisäys 138 eli 3.7 %.

Työnhakemuksia teki 6,429 eri henkilöä, 3,834 miestä ja 2,595 naista, jotka uudelleen työttömiksi jouduttuaan uudistivat työnhakemuksensa yhteensä 5,722 eri tapauksessa.

Äidinkielen mukaan jakaantuvat työnhakijat seuraavasti:

	Suomen- kielisiä.	Ruotsin- kielisiä.	Muun- kielisiä.
Miehiä	3,109	702	23
Naisia	2,393	202	—
	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Yhteensä	5,502	904	23

Perheen elättämisvelvollisuus oli 1,877 miehellä ja 165 naisella.

Työpaikkoja tarjottiin vuonna 1911 7,049 hengelle, 4,134 miehelle ja 2,915 naiselle. Edelliseen vuoteen verrattuna on työpaikkain tarjonta miesosastolla vähentynyt 126:lla eli 3.0 % ja naisosastolla lisääntynyt 31:llä eli 1.1 %. Tarjottujen työpaikkain koko lukumäärä on vähentynyt 95:llä eli 1.3 %.

Tarjottujen paikkain luvun väheneminen johtuu siitä, ettei metsätöihin maaseuduille tehty niin suuria väentilauksia kuin edellisenä vuonna eikä palvelusväkeäkään haettu yhtä runsaasti. Viimeksi mainittuun seikkaan lienee vaikuttanut sekin, että yleinen maanviljelijäin liitto perusti oman työnvälitystoimiston, mikä kuitenkin vuoden toimittuaan lakkasi. Helsingissä tarjottujen työpaikkain luku on sitä vastoin kummallakin osastolla kasvanut, miesosastolla 3,008:sta 3,526:een, joten lisäys tekee 518 (17.2 %), naisosastolla 2,127:stä 2,303:een, eli 176 (8.3 %). Toisilla paikkakunnilla tarjottujen paikkain

luku on vähentynyt, miehille tarjotut paikat 1,252:sta 608:aan eli 51.4 % ja naisille tarjotut 757:stä 612:een eli 19.2 %.

Tarjotuista paikoista täytettiin 6,122 eli 86.8 %, vuonna 1910 5,668, joten välitettyjen paikkain luku lisääntyi 454:llä eli 8.0 %. Näistä oli miesten paikkain välityksiä 3,777, (vuonna 1910 3,449) lisäys 328 eli 9.5 %, sekä naisten paikkoja 2,345, (vuonna 1910 2,219) lisäys 126 eli 5.7 %. Toisille paikkakunnille välitti toimisto 342 miestä (vuonna 1910 488) ja 377 naista (vuonna 1910 421) eli yhteensä 719 henkeä (vuonna 1910 909), joten vähennys tekee 190 eli 20.9 %. Välitysten vähentyminen toisille paikkakunnille aiheutui osittain yllä mainitusta yleisen maanviljelijäin liiton paikanvälityskonttorin toiminnasta, osittain siitä, että maaseudulle tarjottuihin metsätöihin eivät työnhakijat talvella tarvitse turvautua niin suuressa määrin kuin edellisenä vuonna. Vaikka välitykset toisille paikkakunnille edelliseen vuoteen verraten vähentyivät, lisääntyivät ne omalla paikkakunnalla siinä määrin, että yleinen välitysten määrä kuitenkin lisääntyi.

Tarjotuista paikoista jäi suhteellisesti vähän täyttämättä, ainoastaan 927 eli 13.2 %, nekin suurimmaksi osaksi toisilla paikkakunnilla. Helsingissä miehille tarjotuista paikoista jäi täyttämättä ainoastaan 91 paikkaa ja naisille tarjotuista 335, sekä miehille toisilla paikkakunnilla tarjotuista paikoista 266 ja naisille tarjotuista 235.

Työsuhteet
Helsingissä
vuonna 1911.

Työsuhteet paikkakunnalla ovat kahtena viimeisenä vuonna olleet erittäin hyvät. Vuoden 1911 alussa näytti siltä, että rakennustoiminta ei tulisi jatkumaan yhtä vilkkaasti kuin edellisenä vuonna, sillä rakennustarkoituksiin liikenevät pääomat olivat käytetyt, mutta kun erinäiset rahalaitokset hankkivat uusia pääomia ulkomailta ja rahamarkkinain tila muutoinkin kevätpuoleen parani, aloitettiin uusia rakennusyrityksiä vieläkin runsaammin kuin edellisenä vuonna. Uudet rakennusyritykset aloitettiin tosin jonkun verran myöhemmin, jonka takia työväkeä oli talvikuukausina joutilaina verrattain paljon. Suurin osa rakennusammattilaisista sai kyllä työtä edellisenä suvena aloitettujen rakennusten valmistustöissä, mutta kun uutta työväkeä oli tänne siirtynyt toisilta paikkakunnilta ja kun uudet yritykset alkoivat vasta huhti-, touko- ja kesäkuulla, ei vuoden ensimmäisinä kuukausina kaikille töitä riittänyt. Joutilaina oli etupäässä apurityöläisiä, kivityömiehiä, kirvesmiehiä ja muurareita. Metallityöaloilla oli sitä vastoin verrattain runsaasti töitä.

Työnhakijain luku ei kuitenkaan talvikuukausina noussut suuremmaksi kuin edellisenä vuonna. Tammikuulla oli miespuolisia työnhakijoita 1,308 (vuonna 1910 1,261), helmikuulla 793 (vuonna 1910 911), maaliskuulla 774 (vuonna 1910 827). Toimiston välityksellä oli yksityisten palveluksessa paikkakunnalla töitä saatavissa talvikuu-

kausina verrattain vähän, keskimäärin mainittuina kuukausina vain noin 125 miehelle kuukaudessa, niistäkin suuri osa lyhytaikaisia töitä. Toimisto oli jo ennen joulua ryhtynyt hankkimaan tietoja töistä toisilla paikkakunnilla. Metsätöitä saikin toimisto tietoonsa riittävästi, mutta niihin ei suurempaa määrää työnpuutteisia lähtenyt. Osittain tähän vaikutti sekin, että toimistolla ei nyt, kuten edellisenä vuonna, ollut varoja käytettävissä matka-avustukseen ja työkalujen ostamiseen työttömille. Hallituksen myöntämistä varoista työnpuutteisten avustamiseksi toisille paikkakunnille töihin edelliseltä vuodelta jääneen säästön, jonka toimisto oli vuoden vaiheessa tilittänyt, sai se kyllä takaisin käytettäväkseen, mutta niin myöhään — vasta maaliskuulla — ettei sitä enää voitu juuri ollenkaan tarkoitukseensa käyttää, vaan säilytettiin se seuraavan työttömyyskauden varalle. Toimiston käytettävissä oli kuitenkin joku määrä vapaapilettejä rautatiellä joten, jos halukkaita lähtijöitä olisi ollut, olisi suurempikin määrä työnhakijoita päässyt töihin maaseuduille. Talvikuukausina, tammi- ja maaliskuussa, lähetti toimisto maaseuduille 71 miestä (vuonna 1910 211), joista osa sai vapaan matkan.

Työttömät anoivat töitä kaupunginvaltuustolta ja odottivat tuloksia edellisen vuoden lopulla perustetun „työttömäin komitean“ avustuspuhista. Kunta järjesti nyt, kuten ennenkin rahasääntöön otettuja töitä talven kuluessa verrattain suuressa määrin. Näissä töissä sai töitä toimiston välityksellä tammi—maaliskuussa yhteensä noin 600 miestä. Siten oli mahdollista kaikkien ulkotöihin kykenevään perheellisten miesten ja osan yksinäisiäkin saada työansiota kaupungissa.

Naispuolisille työnhakijoille oli paikkoja riittävästi muille paitsi vaimoille ja niille vanhemmille naisille, jotka hakivat siivoojan ja pesijän toimia. Näille ei ollut läheskään riittävästi töitä saatavana. Työttömäin komitean anomuksen johdosta myönsi kaupunginvaltuusto yhdistykselle hyväntekeväisyyden järjestämiseksi 5,000 markkaa töiden järjestämistä varten naisille. Täten naisetkin voivat saada työansiota suuremmassa määrin.

Työnpuutetta oli vielä jonkun verran huhtikuullakin, mutta kesäkuukausina oli töitä runsaasti. Vaikka toimiston välitystilasto osoittaa hakijoita silloinkin olleen enemmän kuin tarjottuja paikkoja, johtuu se siitä, että työnhakijat tavallisesti aina jonkun työn loputtua ilmoittautuvat työnhakijoiksi ja siten tulevat toimiston kirjoin, mutta saavat taas itse töitä jonkun päivän kuluttua. Vaikka toimiston kirjoissa usein oli runsaasti työnhakijoita, täytyi kuitenkin sanomalehti-ilmoituksilla hankkia väkeä tarjottuihin työpaikkoihin.

Suurempaa työvoiman puutettakaan ei paikkakunnalla ollut, sillä tänne tuli paljon työväkeä muilta paikkakunnilta. Eräinä

aikoina ei kuitenkaan ollut riittävästi muurareita, kattopeltiseppiä, palvelijattaria ruokatarjoiluihin ja pienempipalkkaisiin paikkoihin. Maaseudulle ei toimisto saanut palvelukseen eikä muihinkaan maanviljelijäystöihin riittävästi väkeä.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä ilmaantui kuitenkin työnpuutetta, kuten muinakin syksyinä, vaikka myöhemmin, vasta marras- ja joulukuulla. Toimiston välityksellä oli syyskautenakin sangen runsaasti töitä saatavissa sekä kaupungissa että varsinkin maaseudulla. Kaikki eivät kuitenkaan saaneet työtä kaupungissa, jonka vuoksi osa työttömistä lähti maaseudulla tarjottuihin töihin. Toimisto saattoikin nyt tarjota matka-avustusta aivan varattomille yllämainituista varoista, jotka hallitus oli toimistolle palauttanut työttömäin avustamiseksi näiden lähtiessä työansiolle toisille paikkakunnille. Syys- ja marraskuussa tuli palvelijattaria runsaasti maaseudulta, joten naispuolisia työnhakijoita oli suhteellisesti paljon, joskin palvelijain kysyntäkin oli vilkas. Naisista kuitenkin ne, jotka eivät saaneet kaupungissa palvelusta, menivät vähitellen maaseudulla tarjottuihin paikkoihin. Vuoden viimeisellä neljänneksellä lähetti toimisto maaseudulle 119 miestä ja 103 naista. Tämä vähensi jossain määrin työttömäin lukua kaupungissa. Työttöminä oli joulukuun loppupuolella kaupungissa noin 300 miestä. Naisilla ei ollut vuoden lopulla mainittavampaa työnpuutetta.

Kunnallinen
työnvälitys
Suomessa
vuonna 1911.

Kaikkien kunnallisten työnvälitystoimistojen yhteenlaskettu liike edellisiin vuosiin verrattuna ei ole suurestikaan muuttunut. Työnhakemusten määrä on alentunut 434:llä, tarjottujen paikkain luku lisääntynyt 100:lla ja välitettyjen paikkain määrä kasvanut 350:llä. Välitysten määrä on alentunut Turussa ja Tampereella, lisääntynyt Helsingissä, Viipurissa, Vaasassa ja Oulussa. Lisäksi on tullut Porin toimisto. Tarkemmin näkyy liike seuraavasta taulusta:

	Työnhakemuksia.			Tarjottuja paikkoja.			Täytettyjä paikkoja.		
	1909.	1910.	1911.	1909.	1910.	1911.	1909.	1910.	1911.
Helsingissä ..	11,813	12,341	12,151	5,771	7,144	7,049	4,947	5,668	6,122
Turussa	2,898	2,558	1,648	569	533	336	531	499	282
Porissa	—	—	403	—	—	172	—	—	91
Tampereella ..	3,005	2,597	3,236	1,689	1,271	1,104	1,418	1,151	986
Viipurissa	3,172	3,768	3,310	1,320	1,406	1,605	803	823	848
Vaasassa	1,553	1,395	1,469	890	901	1,018	767	672	765
Oulussa	778	559	567	409	409	480	280	223	292
Yhteensä	23,219	23,218	22,784	10,648	11,664	11,764	8,746	9,036	9,386

Julkinen työn-
välitys Ruot-
sissa vuonna
1911.

Ruotsissa on julkinen työnvälitys edistynyt sangen ripeästi. Aluksi oli toimistoja vain suuremmissa kaupungeissa, mutta viime vuosina on perustettu läänintoimistoja, joiden alaisina toimii lukuisia

alatoimistoja eri kunnissa. Sen ohella on itsenäisiä kunnallisia toimistoja suuremmissa kaupungeissa. Työnvälityksen järjestäminen on yhä yleisemmin siirtynyt lääninedustuksen, lääninkäräjään, asiaksi. Kuluneena vuonna oli toimessa 16 läänintoimistoa ja 14 itsenäistä kunnallista toimistoa sekä 53 alatoimistoa ynnä vielä useita työnvälitysasiamiehiä. Uusia toimistoja suunnitellaan edelleen. Pienempäin paikkakuntain toimistoissa on liike vielä sangen pieni, mutta suurempien kaupunkien toimistojen liike on jo huomattavan suuri.

Toimistojen toiminnasta esitettäköön tässä seuraavat tiedot:

	Työnhakemuksia.	Avonaisia paikkoja.	Täytettyjä paikkoja.
Koko maa	164,802	125,024	84,802
Tukholma	35,733	29,345	18,141
Göteborg	16,868	16,017	11,723
Malmö	17,009	9,507	7,692
Östergötlanin lääni.....	12,688	10,684	6,734
Norrköping	9,511	6,385	4,254
Hälsingborg	8,677	5,081	3,736
Uppsalan lääni	6,152	5,045	3,601
Västmanlanin lääni	4,700	3,403	2,368
Örebro	4,083	2,107	2,032
Kristianstadin lääni	3,969	4,000	2,015
Koko maa vuonna 1910 ..	143,297	103,579	67,010
” ” ” 1909 ..	126,261	84,548	52,044

Muiden toimistojen välitysten määrä on alle 2,000.